

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 07 0 K 013996 22 Kž
Sarajevo, 23.10.2023. godine

U IME FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE!

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću sastavljenom od sudija Sonje Radošević, kao predsjednice vijeća, Ismete Mujanović i dr. sc. Mirze Hukeljić, kao članova vijeća, uz sudjelovanje Senide Kurtović kao zapisničarke, u krivičnom predmetu protiv optuženog Z. P. zbog krivičnog djela Ratni zločin protiv ratnih zarobljenika iz člana 144. preuzetog Krivičnog zakona Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije, odlučujući o žalbama kantonalnog tužitelja iz Mostara i branitelja optuženog Z. P. izjavljenim protiv presude Županijskog/Kantonalnog suda u Mostaru broj 07 0 K 013996 17 K od 30.05.2022. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 23.10.2023. godine, u prisustvu federalne tužiteljice Lejle Handžić Selimović, optuženog Z. P. i branitelja optuženog, advokata Almina Dautbegovića iz Zenice i Harisa Hakalovića iz Mostara, donio je

P R E S U D U

Žalbe kantonalnog tužitelja iz Mostara i branitelja optuženog Z. P., se odbijaju kao neosnovane i presuda Županijskog/Kantonalnog suda u Mostaru broj 07 0 K 013996 17 K od 30.05.2022. godine, potvrđuje.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Županijskog/Kantonalnog suda u Mostaru broj 07 0 K 013996 17 K od 30.05.2022. godine optuženi Z. P. je oglašen krivim za krivično djelo Ratni zločin protiv ratnih zarobljenika iz člana 144. preuzetog Krivičnog zakona Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije (preuzetog KZ SFRJ), pa ga je sud, primjenom navedenog zakonskog propisa kao i članova 33., 38. i 41. preuzetog KZ SFRJ, osudio na kaznu zatvora u trajanju od 7 (sedam) godina i 6 (šest) mjeseci. Na osnovu člana 212. stav 3. Zakona o krivičnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine (KZ FBiH) oštećeni su sa imovinsko pravnim zahtjevom upućeni na parnicu. Na osnovu člana 202. stav 1. ZKP FBiH optuženi je obavezan naknaditi troškove krivičnog postupka u ukupnom iznosu 1.136,60 KM, koji se odnose na troškove medicinskog vještačenja u iznosu od 770,00 KM, troškove svjedoka M. R. u iznosu od 216,60 KM, te sudski paušalni iznos od 150,00 KM, sve u roku od 30 (trideset) dana, računajući od dana pravomoćnosti presude.

Protiv navedene presude žalbe su izjavili kantonalni tužitelj iz Mostara i branitelji optuženog Z. P., advokat Almir Dautbegović iz Zenice i advokat Haris Hakalović iz Mostara.

Žalбом kantonalnog tužitelja navedena presuda se pobija zbog odluke o krivičnopravnoj sankciji i predlaže da se žalba uvaži i preinači pobijana presuda tako da se optuženom izrekne kazna zatvora u trajanju dužem od izrečene pobijanom presudom. U žalbi je predložio da se, shodno članu 319. ZKP FBiH, o sjednici vijeća obavijesti nadležno tužiteljstvo.

Žalбом branitelja optuženog navedena presuda se pobija zbog bitnih povreda odredaba krivičnog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, povrede Krivičnog zakona i odluke o kazni, sa prijedlogom da se žalba uvaži i pobijana presuda ukine te predmet vrati prvostepenom sudu na ponovno suđenje.

Federalna tužiteljica je podneskom broj T07 0 KTRZZ 0012800 22 2 od 13.10.2022. godine predložila da se žalba kantonalnog tužitelja uvaži i preinači pobijana presuda na način da se optuženom izrekne kazna zatvora u dužem vremenskom trajanju, a da se žalba branitelja optuženog odbije kao neosnovana.

Na sjednici vijeća ovog suda, koja je održana u skladu sa članom 319. ZKP FBiH, federalna tužiteljica je izložila žalbu kantonalnog tužitelja i ostala kod navoda i prijedloga iz te žalbe kao i podneska od 13.10.2022. godine. Branitelji optuženog Z. P., advokati Almin Dautbegović i Haris Hakalović su obrazložili žalbu te naglasili da ostaju kod svih žalbenih osnova, navoda i prijedloga iz te žalbe, a optuženi Z. P. se saglasio sa navodima svojih branitelja i dodao da se ne osjeća krivim.

Ovaj sud je ispitao pobijanu presudu u granicama žalbenih navoda i po službenoj dužnosti, u smislu člana 321. ZKP FBiH, da li je na štetu optuženog povrijeđen Krivični zakon, pa je odlučio kao u izreci presude iz sljedećih razloga:

Branitelji optuženog žalbom pobijaju navedenu presudu zbog bitne povrede odredaba krivičnog postupka koja je učinjena time što je prvostepeni sud odbio prijedlog odbrane da se provede rekonstrukcija događaja kroz koju se, kako se u žalbi naglašava, željelo dokazati da je iskaz svjedoka M. R. nevjerodostojan. Odbijajući prijedlog odbrane za izvođenje navedenog dokaza, po stavu branitelja optuženog, sud je onemogućio optuženog da dokazuje činjenice koje on smatra važnim, a na taj način je povrijeđen standard pravičnog suđenja „u dijelu koji se odnosi na pristup sudu“. Pored toga, kako se u žalbi ističe, odbijanjem prijedloga odbrane da se provede rekonstrukcija događaja od strane prvostepenog suda, smatrajući da je izvođenje tog dokaza nepotrebno, je povrijeđeno pravo na odbranu optuženog pa je učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka d) ZKP FBiH.

Ovi žalbeni navodi branitelja optuženog nisu osnovani.

Odredbom člana 276. stav 1. ZKP FBiH je propisano da stranke i branitelji imaju pravo pozivati svjedoke i izvoditi dokaze. Međutim, da to pravo stranaka nije apsolutno proizilazi iz sadržine odredbe člana 278. stav 2. ZKP FBiH kojom je propisano da, ako sudija odnosno predsjednik zaključi da okolnosti koje stranka i branitelj želi da dokaže nemaju značaj za predmet ili da je ponuđeni dokaz nepotreban, odbit će izvođenje takvog dokaza. U konkretnom slučaju, prvostepeni sud je na osnovu ovlaštenja iz člana 278. stav 2. ZKP FBiH odbio prijedlog odbrane za izvođenje dokaza rekonstrukcije na licu mjesta. Pri tome je prvostepeni sud u obrazloženju svoje presude (strana 8. i početak strane 9.) naveo razloge zbog kojih je našao da je izvođenje predloženog dokaza nepotrebno. S obzirom na navedeno, ovaj sud nalazi da se neosnovano žalbom branitelja optuženog tvrdi da odbijanje prijedloga odbrane za provođenje rekonstrukcije (radi provjere vjerodostojnosti iskaza svjedoka M.R.), ima za

posljedicu povredu prava optuženog na odbranu i da je time učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka d) ZKP FBiH, a niti takvo postupanje suda, samo po sebi, ima za posljedicu povredu „standarda fer i pravičnog suđenja“ kako se paušalno ističe u žalbi branitelja optuženog.

Branitelji optuženog u žalbi ukazuju da je optužba, kao jedan od materijalnih dokaza, uložila službeni izvještaj Armije RBiH – VI Korpus – 45 Brdska brigada broj 07-135/93 od 14.09.1993. godine koji je (navodno) podnesen Službi bezbjednosti, te ističu da je odbrana prigovorila ovom dokazu, odnosno pribavljanju istog. Smatraju da prvostepeni sud nije mogao prihvatiti navode tužiteljstva da je navedeni dokument dostavljen od jednog tužiteljstva drugom (dokaz dostavljen Tužiteljstvu HNK od strane Tužiteljstva BiH), što za sud nema ničega dvojnog jer je, kako se u žalbi navodi ovaj dokument dostavljen od „jedne stranke drugoj stranci“, pa makar se ta „stranka“ nazivala tužiteljstvo. Pri tome se u žalbi ukazuje i na odredbu člana 15. stav 1. ZKP FBiH i obavezu suda da stranke i branitelja tretira na jednak način i svakoj stranci pruži jednake mogućnosti u pogledu pristupa dokumentima i njihovom izvođenju na glavnoj raspravi. Branitelji optuženog potom, kako se u žalbi navodi, ističu više – manje identičan prigovor odbrane u pogledu još jednog dokaza optužbe, a to je informacija R BiH – Ministarstvo odbrane HZ – HB, Sigurnosno informativna služba – podcentar SIS-a čapljina broj 2-11-3-125/94 od 07.03.1994. godine, iz razloga što tužiteljstvo navodi da je taj dokaz pribavilo od Ureda Haškog tribunala u Sarajevu koji mu je (navodno) dostavio taj dokument sa ovjerom Haškog suda, što je tužitelj pokušao da „legalizuje“ zahtjevom upućenim Uredu Haškog tribunala u Sarajevu. Kako odbrana optuženog nije imala priliku vidjeti da li je Ured Haškog tribunala u Sarajevu zaista i odgovorio Kantonalnom tužiteljstvu HNK na njihov zahtjev, nema prijemnog pečata u tužiteljstvu o prijemu dokumenta, pa, po stavu branitelja optuženog, tako pribavljeni dokazi uz „bitnu povredu odredaba Zakona o krivičnom postupku“ predstavljaju nezakonite dokaze, pa sud na istim ne može zasnivati svoju odluku. Iznesenim žalbenim navodima branitelji optuženog, iako to u žalbi izričito ne navode, ukazuju da je učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka i) ZKP FBiH.

U vezi sa ovim žalbenim navodima branitelja optuženog ovaj sud nalazi potrebnim najprije ukazati da odredba člana 23. stav 3. ZKP FBiH propisuje pružanje pravne pomoći, odnosno službene saradnje po zahtjevu tužitelja upućenog prema tužiteljstvu ili drugim organima vlasti u Federaciji. Stoga se ne može prihvatiti osnovanim osporavanje navoda prvostepenog suda iznesenog u pobijanoj presudi da se radi o dokumentu (ukazujući na službeni izvještaj Armije RBiH – VI Korpus – 45 Brdska brigada broj 07-135/93 od 14.09.1993. godine DT-15) dostavljenom od strane jednog tužiteljstva drugom i da se ne radi o nezakonito pribavljenom dokumentu. Pored toga, prvostepeni sud je naveo da se na poleđini tog dokumenta nalazi ovjera da kopija dokumenta odgovara originalu koji se nalazi u Arhivu BiH, te da je dokument ovjeren pečatom Ministarstva odbrane BiH iz čega jasno proizilazi porijeklo dokumenta. Branitelji optuženog žalbom ne osporavaju da je pomenuti dokument dostavljen od strane jednog tužiteljstva drugom, niti se dovodi u pitanje da se radi o ovjerenoj kopiji originalnog dokumenta koji se nalazi u Arhivu BiH, ali smatraju da dostavljanje tog dokumenta nije zakonito jer se radi o dostavljanju „jedne stranke drugoj stranci“. Međutim, branitelji optuženog se, u konkretnom slučaju, za svoju tvrdnju da navedeni dokaz nije pribavljen na zakonit način nisu pozvali ni na jednu konkretnu zakonsku odredbu koja je eventualno prekršena pribavljanjem dokumenta na naprijed navedeni način, jer ukazivanje na sadržinu odredbe člana 15. stav 1. ZKP FBiH nije osnovano budući da ova odredba obavezuje sud da stranke i branitelja tretira na jednak način kada je u pitanju pružanje mogućnosti u pogledu pristupa dokazima i njihovom izvođenju na glavnoj raspravi, a u žalbi se ne tvrdi da odbrana optuženog nije bila u mogućnosti izjasniti se u vezi sa navedenim dokazom ili da im taj dokaz nije bio dostupan.

Nadalje, u obrazloženju pobijane presude prvostepeni sud je, cijeneći prigovore branitelja optuženog o nezakonitosti informacije R BiH – Ministarstvo odbrane HZ – HB, Sigurnosno informativna služba – podcentar SIS-a Čapljina broj: .2-11-3-125/94 od 07.03.1994. godine, pored ostalog, naveo da je tužitelj upućenim dopisom od 29.12.2016. godine Uredu Haškog Tribunala u Sarajevu sa označenim datumom prijema od 18.01.2017. godine, dokazao da je tražio taj dokument, pa kada takav dokument tužiteljstvo i posjeduje, i to ovjeren Haškim brojem te takav dokaz izvodi na glavnoj raspravi bespredmetno je dvojiti da je navedeni Ured odgovorio tužitelju i dostavio mu traženi akt, zbog čega prvostepeni sud nalazi neosnovanim i neargumentiranim prigovore odbrane o nezakonitosti navedenog dokaza. Obzirom na tako date razloge u pobijanoj presudi, koji se žalbom branitelja ne dovode u pitanje, zakonitost navedenog dokaza se ne može dovesti u pitanje istaknutim žalbenim navodima, jer to što odbrana optuženog nije imala priliku vidjeti da je Ured zaista i odgovorio Tužiteljstvu HNK jer, kako se u žalbi navodi, nema prpratnog akta da Ured odgovara tužiteljstvu, samo po sebi, ne ukazuje da je pri pribavljanju tog dokaza došlo do povrede neke odredbe ZKP FBiH ili do povrede ljudskih prava i sloboda propisanih ustavom i međunarodnim ugovorima koje je BiH ratifikovala, niti da je taj dokaz pribavljen bitnim povredama ZKP FBiH, a takve tvrdnje ne sadrži ni žalba branitelja optuženog.

Prema tome, ovaj sud nalazi neosnovanim žalbene navode branitelja optuženog da su dokazi službeni izvještaj Armije RBiH – VI Korpus – 45 Brdska brigada broj 07-135/93 od 14.09.1993. godine i informacija R BiH – Ministarstvo odbrane HZ – HB, Sigurnosno informativna služba – podcentar SIS-a Čapljina broj: .2-11-3-125/94 od 07.03.1994. godine nezakoniti dokazi i da je zasnivanjem pobijane presude na tim dokazima učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka i) ZKP FBiH.

Neosnovano se u žalbi branitelja optuženog tvrdi da prvostepeni sud u obrazloženju presude pogrešno interpretira prigovor zakonitosti radnje prepoznavanja na način da daje ocjenu može li se provesti radnja prepoznavanja putem fotografija, iako odbrana nije ni postavila prigovor na takav način, već je prigovor išao u pravcu da ovu radnju nije mogao provesti sam tužitelj. Naime, pored toga što je prvostepeni sud u svojoj presudi (strana 7., pasus drugi obrazloženja) dao razloge da se shodno članu 99. stav 4. ZKP FBiH, prepoznavanje može obaviti i na osnovu fotografija, prvostepeni sud je dao sasvim jasne i određene razloge zašto smatra neprihvatljivim prigovor nezakonitosti dokumentacije koja se odnosi na prepoznavanje iz razloga što je radnju prepoznavanja vodio sam tužitelj. Prvostepeni sud nalazi da je taj prigovor odbrane neprihvatljiv obzirom da tužitelj, shodno članu 232. stav 1. i 2. ZKP FBiH može preduzimati sve istražne radnje, o čemu se sačinjava zapisnik. Prema tome, neosnovano se u žalbi branitelja optuženog ističe da prvostepeni sud nije dao ocjenu prigovora u pravcu da ovu radnju – radnju prepoznavanja nije mogao provesti sam tužitelj. Osim toga, navodi u žalbi da je tužitelj trebao radnju prepoznavanja prepustiti ovlaštenim službenim licima da bi „konačan proizvod radnje prepoznavanja, zapisnik prepoznavanja koji je dokaz na sudu“ u slučaju bilo kakvog osporavanja odbrane, postojala mogućnost da se u svojstvu svjedoka pozovu ovlaštena službena lica koja su ovu radnju provela su neprihvatljivi, budući da se u žalbi ne ukazuje na neku zakonsku odbredbu koja je eventualno povrijeđena navedenim postupanjem u provođenju pomenute radnje prepoznavanja. S tim u vezi se neosnovanim cijene i navodi u žalbi da je na opisani način „radnja prepoznavanja upropaštena“ te da se prigovori odbrane ne mogu ispitati jer se tužilac ličnim učešćem u ovoj radnji učinio jedinim svjedokom.

Neosnovano se žalbom branitelja optuženog pravilnost pobijane presude dovodi u pitanje navodima da je odbrana stavljala prigovor da je svjedok (svjedok M. R.) prije radnje prepoznavanja drugačije opisao optuženog i da je odbrana uložila fotografiju optuženog iz tog

vremena iz koje se vidi drugačiji izgled od onog kakvog ga je svjedok prethodno opisao. Naime, iz predmetnog spisa i sadržine zapisnika sa glavnih pretresa održanih pred prvostepenim sudom ne proizilazi da je odbrana optuženog isticala prigovor u smislu tvrdnji da je svjedok prije radnje prepoznavanja opisao drugačiji izgled optuženog u odnosu na onaj koji se odnosi na fotografiju na kojoj je svjedok prepoznao optuženog kao počinioca predmetnog krivičnog djela, osim što je isticano da je svjedok opisao optuženog kao osobu svijetle kose, kojim navodima se ustvari osporava vjerodostojnost iskaza svjedoka M. R., a time i pravilnost utvrđenog činjeničnog stanja, o čemu će biti riječi u nastavku obrazloženja.

Žalbom branitelja optuženog osporava se pravilnost zaključka prvostepenog suda da je izvođenje dokaznog prijedloga odbrane da se provede rekonstrukcija događaja nepotrebno i da nema ni jedan pouzdan dokaz da je lice mjesta protekom vremena identično onome kakvo je bilo u inkriminisano vrijeme, ukazujući u obrazloženju žalbe (na strani 2., pasus posljednji, strana 3., dva prva pasusa i strana 4., dva prva pasusa žalbe) na određene dokaze, iskaze svjedoka i priložene fotografije koji, po stavu iz žalbe, potvrđuju da je lice mjesta (i) sada onakvo kakvo je bilo u vrijeme izvršenja predmetnog krivičnog djela. Tako se žalbom ukazuje na iskaz svjedoka H.M. koji je govorio o licu mjesta u vrijeme izvršenja krivičnog djela, te izjavio da na fotografijama koje su mu prezentirane na jednom od prozora nedostaju armaturne mreže (rešetke), a da je on tražio da se postave, pa, kako se u žalbi navodi, ako se iskaz svjedoka u ovom dijelu dovede u vezu sa iskazom svjedoka I. K., koji je visine oko 184 cm i koji navodi da su prozori bili prilično visoki, možda do ramena „sud je mogao izvući zaključak, ako ne nedvojben, onda makar približno o tome, kakvo je lice mjesta bilo u navedeno vrijeme“.

Iz obrazloženja pobijane presude (strana 8. i početak strane 9.) slijedi da prvostepeni sud nalazi da izvođenje dokaza rekonstrukcije događaja ne može imati bilo kakav značaj za predmet, pa je takav dokaz nepotreban. Prvostepeni sud je naveo da je od izvršenja krivičnog djela proteklo dvadeset osam godina, da izgled lica mjesta danas nedvojbeno proizilazi iz priloženih fotografija, ali da nema nijedan pouzdan dokaz da je lice mjesta identično onome kako je bilo u inkriminisano vrijeme. Pri tome je prvostepeni sud imao u vidu iskaz svjedoka A.M., kome ni odbrana nije prigovorila i koji je izjavio da je izvodio radove na objektu 1991. ili 1992. godine gdje su bili smješteni zarobljenici i koji je potvrdio da u to vrijeme nisu bila dva reda crvene cigle pod prozorima kakvi su vidljivi na fotografijama, pa sud nalazi da nema niti jednog dokaza iz koga proizilazi da je ta prostorija koja je korištena kao zatvor prepravljana baš u svrhu da bude zatvor iako je evidentno da je lice mjesta mijenjano u odnosu kako je izgledalo 1991. ili 1992. godine na način da je podignuta razina prozora u odnosu na tlo sa dva reda naknadno dograđenih cigli, ali nema pouzdanih dokaza kada je to urađeno. Zbog navedenog prvostepeni sud je smatrao da obavljanje rekonstrukcije ne bi pružilo pouzdane činjenice, a da ima dovoljno činjenica proizašlih iz iskaza svjedoka i ostalih izvedenih dokaza kojima su pouzdano razriješene okolnosti identiteta optuženog.

Dati razlozi prvostepenog suda se, po ocjeni ovog suda, ne dovode u pitanje pozivanjem branitelja optuženog u žalbi na iskaz svjedoka H. M., budući da ovaj svjedok u svom iskazu, osim naknadno postavljene armature (rešetke) na prozorima nije naveo da je bilo još nekih radova na predmetnoj prostoriji a niti iz iskaza svjedoka I. K. proizilazi da se ovaj svjedok izjašnjavao o izgledu prostorije u pogledu nadogradnje crvene cigle na prozorima. Stoga se neargumentovanim ocjenjuje stav branitelja optuženog da je logično da se prostorija koja je korištena kao zatvor tokom 1993. godine „preuredila“ na način da se osigura rešetkama, te da se otvori „smanje“ na način što su dozidana dva reda (crvenih) cigli, jer se takav stav ne temelji na konkretnim dokazima. S tim u vezi ni iznošenje stava u žalbi branitelja optuženog koliko su mogli biti smanjeni otvori na prozorima dogradnjom dva reda cigle sa malterom između

betonskih blokova, nisu od uticaja na pravilnost utvrđenog činjeničnog stanja u pobijanoj presudi.

Branitelji optuženog u žalbi tvrde da je pobijana presuda rezultat pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja. S tim u vezi se navodi da je odbrana ukazala da je M. R. jedini svjedok koji tvrdi da je (navodno) vidio optuženog kako prilazi prostoriji sa zatvorenima i puca a da ne može „promaći činjenica“ da je ovaj svjedok bliski rođak nastradalog M. D.. Međutim, okolnost da je pomenuti svjedok bliski rođak nastradalog, sama po sebi, ne dovodi u pitanje vjerodostojnost iskaza tog svjedoka, a kako se žalbi ne navode razlozi od kakvog je to uticaja na pravilnost utvrđenog činjeničnog stanja, ovaj prigovor je ocijenjen paušalnim.

Pravilnost i potpunost činjeničnog stanja utvrđenog prvostepenom presudom branitelji optuženog Z. P. osporavaju tvrdnjom da u iskazu svjedoka M. R. koji je dao na glavnom pretresu postoje „nepremostive razlike“ u odnosu na iskaz dat u istrazi. Kako se u žalbi navodi, nije ovaj svjedok rekao da je vidio čovjeka smeđe kose, ili svijetle kose – bio je izričit u istrazi koja je prethodila radnji prepoznavanja – čovjek plave kose. Također se žalbom ukazuje da pored tih ogromnih razlika u iskazu svjedoka, sud isti cijeni kao uvjerljiv jer je svjedok detaljno i jasno opisao šta je zapamtio, da sud prihvata obrazloženje svjedoka da su te razlike u iskazima plod proteka vremena „što je u potpunoj kontradiktornosti sa zaključkom suda da je svjedok sa izrazitom sigurnošću govorio o identitetu počinitelja, navodeći da je optuženog poznao likom i prije rata“, a da je stvarno tako svjedok ne bi zasigurno „promašio“ u tome da je vidio „čovjeka plave kose“ ili pak čovjeka crne kose.

Međutim, utvrđenje prvostepenog suda da je optuženi kritične prilike prišao prostoriji gdje su se nalazili zatvorenici i pucao nije zasnovana samo na iskazu svjedoka M. R., nego i na drugim dokazima koje je sud cijenio pojedinačno i u međusobnoj vezi. Tako je prvostepeni sud imao u vidu da je svjedok I. K. u svom iskazu naveo da je u jednom momentu na prozoru ugledao nekog vojnika i pušku radi čega je odmah skočio na strunjaču i bacio se, zatim da je svjedok H. K. naveo da je vidio siluetu čovjeka koji je prilazio prostoriji sa zatvorenima. Nadalje, prvostepeni sud je imao u vidu razlike u iskazu svjedoka M. R. na koje se ukazuje žalbom i da je svjedok pojasnio da je, navodeći u istrazi da se radi o čovjeku plave kose, da je on rekao da je malo svjetlije kose i lica a ne da se radi o plavom čovjeku, pa cijeneći i druge činjenice i okolnosti o kojima se pomenuti svjedok izjašnjavao, prvostepeni sud je našao da je svjedok bio uvjerljiv pri davanju svog iskaza u tvrdnji da je počinitelj predmetnog krivičnog djela optuženi Z. P., jer ga zna i od prije rata likom i prezimenom, ne iskazujući bilo kakvu sumnju o identitetu optuženog, odnosno da je kao počinitelja prepoznao upravo Z. P.. Stoga se, po ocjeni ovog suda, vjerodostojnost iskaza svjedoka M. R., pa s tim u vezi ni pravilnost utvrđenog činjeničnog stanja ne može dovesti u pitanje iznesenim žalbenim navodima, a tim prije što je i prvostepeni sud dao jasne i određene razloge (strana 9. do strana 12. obrazloženja prvostepene presude) zašto je poklonio vjeru iskazu svjedoka M. R. i u tom dijelu, kojim razlozima se branitelji optuženog u žalbi ne bave, nego ponavljaju svoje stavove zašto se iskazu navedenog svjedoka ne može pokloniti vjera, o čemu se već izjasnio prvostepeni sud.

U žalbi branitelja optuženog se tvrdi da je pogrešan zaključak prvostepenog suda da svi svjedoci usaglašeno tvrde da je izvršilac djela Z. P. i da je to učinio zato što mu je poginuo rođak S.P.. Potom se u žalbi ukazuje na dijelove iskaza svjedoka H. K., I. K., D. K., G. L. i Z. D., koji su se izjašnjavali o tome kada su saznali da je optuženi Z. P. kritične prilike pucao, zbog pogibije svog rođaka. Međutim, iz razloga pobijane presude slijedi da je prvostepeni sud imao u vidu, kako iskaze svjedoka na koje se ukazuje žalbom, tako i iskaze drugih svjedoka koji su se izjašnjavali o tome kako su oni imali saznanja da je na zarobljenike pucao optuženi Z. P., zato što je bio izrevoltiran prethodnim stradanjem svog strica, odnosno amidže, pa se

takav zaključak prvostepenog suda ne dovodi u pitanje time što je upitno da li je stric odnosno amidža optuženog poginuo kritičnog jutra i da se „nameće logično pitanje od kud to saznanje (odmah to jutro) zatvorenim vojnicima HVO-a“. Iz iskaza svjedoka koje je cijenio prvostepeni sud slijedi da su svjedoci, nakon što je došlo do pucnjave na zatvorene vojnike kritične prilike imali saznanja o tome zašto je to optuženi učinio, ali iz iskaza tih svjedoka ne proizilazi da su oni odmah ujutro imali takva saznanja. Osim toga, prvostepeni sud je na osnovu ocjene svih izvedenih dokaza utvrdio da je upravo optuženi pucao u zatvorene vojnike HVO-a na način opisan u izreci pobijane presude, pa na takvo utvrđenje prvostepenog suda nisu od uticaja žalbeni navodi kojima se ukazuje kako i kada su svjedoci saznali zašto je došlo do pucnjave od strane optuženog, a tim prije što se ne radi o odlučnim činjenicama.

Nadalje, iz obrazloženja pobijane presude slijedi da je prvostepeni sud pažljivom i sveobuhvatnom ocjenom dokaza izvedenih na glavnom pretresu, cijeneći ih pojedinačno i u njihovoj međusobnoj vezi, utvrdio da je optuženi Z. P. učinio krivično djelo za koje je tom presudom oглаšen krivim. Stoga se takvo utvrđenje prvostepenog suda ne dovodi u pitanje neargumentiranim navodima branitelja optuženog, kada je u pitanju mjesto pogibije S.P., da „lažnim prikazivanjem mjesta pogibije čini se da je zlonamjerno dat dodatni teret ovom predmetu“, a da se provjeravalo da bi se našlo utvrđenim da je S. P. poginuo daleko od Uzdola, te da njegova pogibija nema nikakve veze sa Uzdolom.

Pravilnost utvrđenog činjeničnog stanja se osporava žalbom branitelja optuženog ističući da se iskaz svjedoka H. H. nije mogao provjeriti, obzirom da je isti preminuo, te ukazivanjem na iskaz svjedoka J. H. koji je negirao da je H.H. rekao da je vidio Z. P. da puca, jer u kritično vrijeme nije ni bio u B.P., kao ni svjedok J.H. što su potvrdili svjedoci Š.M. i H.M..

Međutim, iz obrazloženja pobijane presude slijedi da je prvostepeni sud iskaz svjedoka H. H. cijenio u vezi sa drugim izvedenim dokazima, jasno dajući razloge o tome da li taj iskaz prihvata ili ne i u kom dijelu, pa se ne mogu prihvatiti žalbeni navodi da se taj iskaz nije mogao provjeriti samo zato što je svjedok u međuvremenu preminuo. Na isti način je prvostepeni sud cijenio i iskaz svjedoka J. H. kao i druge izvedene dokaze, te je dao konkretne razloge zašto ne prihvata dio iskaza svjedoka H.H. koji se odnosi na izjašnjenje na koji način je on došao do saznanja da je na zatvorenike pucao optuženi. Pri tome je prvostepeni sud imao u vidu i iskaz svjedoka J. H. kao i to da se svjedoci H.H. i J.H. u vrijeme kritičnog događaja nisu nalazili u B. P.. Stoga to što je svjedok J. H. negirao da je H.H. rekao da je vidio Z. P. da puca ne dovodi u pitanje pravilnost činjeničnih utvrđenja u pobijanoj presudi. Naime, to što neko tvrdi da nešto nije vidio ne znači da se to ne može utvrditi na osnovu drugih dokaza.

Pravilnost utvrđenog činjeničnog stanja se žalbom branitelja optuženog dovodi u pitanje ukazivanjem na iskaz svjedoka Š. M. koji, po stavu branitelja optuženog, nema nikakva saznanja ko je pucao na zatvorenike, da ta saznanja nije dobio ni od S. G., osim da je Z.P. tražio ključ od zatvora, te da je to bio razlog što je pomislio da je on izvršilac djela pa je tako unio u službeni izvještaj, a da ovaj svjedok nema direktnih saznanja da je neko pucao po zatvorenicima. Kako se u žalbi navodi, ni svjedok H. M., koji je sačinjavao službeni izvještaj, nije imao saznanja da je Z. P. pucao prema zatvorenicima, niti mu je njegov podređeni S.G. rekao da je vidio da je Z. P. pucao prema zatvorenicima, pa sve navedeno, po stavu u žalbi branitelja optuženog, ukazuje da ne postoji niti jedan svjedok koji je vidio optuženog da prilazi prostoriji sa zatvorenicima a kamo li da puca po njima.

Međutim, iz iskaza svjedoka Š. M., koga je cijenio prvostepeni sud, slijedi da je ovaj svjedok, pored ostalog, naveo da je dana 14.09.1993. godine bio u službenim prostorijama Organa službe vojne bezbjednosti u B. P. kada je negdje oko 10,00 sati toga dana obaviješten

od strane nekoga iz Vojne policije da je Z. P. pucao po prostoriji u kojoj su smješteni ratni zarobljenici, da je on o događaju izvjestio komandu Korpusa, da ga je H. M. izvjestio da je Z.P. pucao po prostoriji i da je ranio trojicu zarobljenika, pa su netačni navodi u žalbi da ovaj svjedok nema nikakvih saznanja o navedenom, i pored toga što ga o tome nije izvjestio S.G.. Nadalje, iz obrazloženja pobijane presude (strana 26.) slijedi da je prvostepeni sud dao konkretne razloge zašto smatra neuvjerljivim iskaz svjedoka H. M. da nije imao saznanja o počinitelju i da ne zna objasniti zašto je u službenom izvještaju napisao da je to bio Z. P.. Prvostepeni sud nalazi da je iskaz ovog svjedoka opovrgnut iskazima svjedoka M. R., I. K., D. K., G. L., kao i svjedoka H. K.. Ovim razlozima se žalba branitelja optuženog uopće ne bavi, pa je neosnovanom ocijenjena žalbena tvrdnja da nema niti jedan svjedok koji je vidio optuženog da prilazi prostoriji sa zatvorenima i puca a kamo li ko puca po istim.

Također, okolnost da nema naznaka da se protiv optuženog Z. P. vodila bilo kakva istraga, iako je u kritično vrijeme u B. P. egzistiralo i Vojno tužilaštvo i Vojni sud, samo po sebi, ne može dovesti u pitanje činjenična utvrđenja prvostepenog suda koja se temelje na ocjeni dokaza izvedenih u konkretnom predmetu, a koji se odnose na optuženog i konkretno krivično djelo.

Neosnovano se žalbom branitelja optuženog osporava pravilnost utvrđenog činjeničnog stanja navodima da se sud uopće nije bavio provjerom iskaza optuženog datog na glavnom pretresu koji je, kako se u žalbi navodi, bio jasan i uvjerljiv i prilikom unakrsnog ispitivanja i nije ničim doveden u pitanje, da sud nije provjerio navode iz odbrane optuženog kada je poginuo S.P. i kada je vijest o pogibiji došla do optuženog, da se pogibija desila na ratištu udaljenom oko 50 km brdovitih i šumskih puteva, da niti jedan svjedok navedeno nije posvjedočio što je, po optužbi i presudi, bio motiv da optuženi puca na zarobljene. Međutim, iz obrazloženja pobijane presude je vidljivo da je prvostepeni sud sa jednakom pažnjom cijenio i iskaz optuženog kao i druge izvedene dokaze i na osnovu takva ocjene dokaza dao konkretne razloge zašto iskazu optuženog nije poklonio vjeru, nalazeći da je iskaz optuženog suprotan stanju svih odlučnih dokaza i da je izostala objektivizacija tvrdnje kakve iznosi optuženi, zbog čega je prvostepeni sud iskaz optuženog cijenio nevjerodostojnim i usmjerenim da sebi olakša položaj u krivičnom postupku. Pri tome je prvostepeni sud našao utvrđenim, što se tiče same radnje izvršenja krivičnog djela, da nema suprotstavljenih dokaza i da se to nije ni osporavalo, a da je te radnje upravo učinio optuženi Z. P. prvostepeni sud je utvrdio, prije svega na osnovu iskaza svjedoka M. R. koji je vidio optuženog kako prilazi objektu gdje su bili smješteni zarobljenici i koji nije imao nikakvih dilema kada je prilikom radnje prepoznavanja prepoznao optuženog, te na osnovu iskaza svjedoka I.K., D. K., G. L., koji su potkrjepljujući dokazi iskazu svjedoka M. R., kao i potkrjepljujući iskazi svjedoka H.H., J.H., Š.M., te H. M., na koje se pozvao u obrazloženju svoje presude. Stoga, samo uopšteni žalbeni navodi da je iskaz optuženog kao svjedoka jasan i uvjerljiv, bez ukazivanja na konkretne dokaze na kojima se ovi navodi temelje, kao paušalni nisu mogli biti predmet ocjene ovog suda.

Žalbom branitelja optuženog se ukazuje da je prvostepeni sud uvjerenja da je optuženi izvršitelj predmetnog krivičnog djela i da je to učinio jer je to jutro saznao da mu je ubijen amidža S. P., da sud nalazi da je optuženi postupao sa eventualnim umišljajem i da zato daje određeno obrazloženje, ali se sud ni na koji način ne bavi (ne)uračunljivosti optuženog. Kako se u žalbi ističe, sud samo na strani 36., pasus drugi presude nalazi da je optuženi bio „izrevoltiran prethodnim stradanjem svog strica također pripadnika Armije RBiH“, a gubitak amidže (šest mjeseci stariji od optuženog, odrasli u istoj kući, zajedno išli u osnovnu i srednju školu, bio mu kao stariji brat) je nešto najtragičnije što se čovjeku može desiti u životu. Stoga je, prema stavu branitelja optuženog, sud morao utvrđivati i činjenicu da li je, ili pak nije, u vrijeme izvršenja krivičnog djela optuženi bio uračunljiv, smanjeno uračunljiv ili bitno

smanjeno uračunljiv jer od tog utvrđenja ovisi, u konačnici, i odluka o krivičnoj sankciji, čime se sud ni na koji način nije bavio.

Međutim, okolnost da je gubitak amidže tragičan događaj za optuženog, sama po sebi, ne upućuje na zaključak da ta okolnost na bilo koji način dovodi u pitanje da je optuženi pri učinjenju predmetnog krivičnog djela postupao sa umišljajem. Branitelji optuženog se u žalbi ne pozivaju na konkretne dokaze koji bi mogli upućivati na zaključak da optuženi pri učinjenju krivičnog djela za koje je oglašen krivim nije bio uračunljiv, odnosno da je bio smanjeno uračunljiv ili bitno smanjeno uračunljiv, pa se stoga samo paušalnim naprijed iznesenim žalbenim navodima ne dovodi u pitanje pravilnost pobijane presude. Ovo tim prije što je prvostepeni sud, nakon što je utvrdio da je optuženi preduzeo radnje opisane u izreci pobijane presude, dao određene razloge (na koje i žalba branitelja optuženog ukazuje) za zaključak da je optuženi postupao sa eventualnim umišljajem, jer je bio svjestan da uslijed ispaljenja više projektila u prostoriju u kojoj je bilo smješteno dvadesetak zatvorenika može nastupiti zabranjena posljedica u vidu smrti nekoga od njih, odnosno u vidu povreda tjelesnog integriteta a na to je optuženi pristao dok su takve posljedice i nastupile.

Iz naprijed iznesenih razloga ovaj sud nalazi da se neosnovano žalbom branitelja optuženog prvostepena presuda pobija zbog bitnih povreda odredaba krivičnog postupka i pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, pa se paušalnim ocjenjuje i žalbeni navod da je pogrešno utvrđeno činjenično stanje, u konačnici, dovelo i do pogrešne primjene materijalnog prava.

Žalba branitelja optuženog, iako je u uvodnom dijelu žalbe navedeno da se presuda pobija i zbog odluke o kazni, ne sadrži navode kojima se dovodi u pitanje ta odluka, ali kako je žalba u korist optuženog izjavljena zbog pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i zbog povrede Krivičnog zakona ovaj sud je smatrao, shodno članu 323. ZKP FBiH, da ta žalba sadrži u sebi i žalbu zbog odluke o krivičnopravnoj sankciji.

Žalbom kantonalnog tužitelja se prvostepena presuda pobija u odluci o krivičnopravnoj sankciji te ističe da je optuženi jednom radnjom oštećenima nanio različite vrste povreda, što je navedeno u dispozitivu presude, pa smatra da je sud trebao imati u vidu da krivičnopravne radnje optuženog predstavljaju obilježja ubistva u pokušaju „pa je izricanjem veće krivičnopravne sankcije u odnosu na navedeno mogao kazniti optuženog za radnje koje je počinio“. Međutim, iz obrazloženja pobijane presude slijedi da je prvostepeni sud, pri izricanju krivično pravne sankcije optuženom cijenio sve posljedice koje su nastale izvršenjem krivičnog djela (ubistvo jedne osobe, napad na tjelesni integritet dvije osobe, od kojih je jedna zadobila teže, a jedna lakše tjelesne povrede), te imao u vidu da je napad izvršen na prostoriju gdje se nalazio veći broj zatvorenika što, kako navodi prvostepeni sud, ukazuje na upornost i brutalnost optuženog pri izvršenju djela, te je sve te okolnosti cijenio otežavajućim okolnostima. Budući da je prvostepeni sud, kao otežavajuću okolnost cijenio posljedice nastale izvršenjem predmetnog krivičnog djela kojima je, po ocjeni ovog suda, dat odgovarajući značaj, pravilnost odluke o krivičnopravnoj sankciji ne može se dovesti u pitanje navodima u žalbi kantonalnog tužitelja da krivičnopravne radnje optuženog koje se odnose na povrede tjelesnog integriteta oštećenih predstavljaju obilježja ubistva u pokušaju.

Kantonalni tužitelj smatra da je prvostepeni sud raniju osuđivanost optuženog, pored činjenice da je od ranijih presuda prošlo trinaest, odnosno dvadeset godina, trebao smatrati kao otežavajuću okolnost, koja činjenica zavisi od niza objektivnih i subjektivnih faktora i kada se radilo o lakšim krivičnim djelima, jer je očigledno da je optuženi nakon počinjenja krivičnog djela za koji je osuđen, u mirnodopsko vrijeme nastavio činiti krivična djela protiv života i

tijela, što je trebalo cijeniti prilikom odmjeravanja kazne. Međutim, ovi žalbeni navodi ne dovode u pitanje odluku o krivičnopravnoj sankciji, niti upućuju na zaključak da prvostepeni sud pri odmjeravanju kazne nije dovoljno razmotrio otežavajuće okolnosti na strani optuženog, kada se ima u vidu visina izrečene kazne. Stoga ovaj sud nalazi da se neosnovano žalbom kantonalnog tužitelja osporava odluka o krivičnopravnoj sankciji i da će se, suprotno žalbenim navodima, izrečenom kaznom zatvora postići svrha kažnjavanja, kako u pogledu specijalne, tako i u pogledu generalne prevencije.

Iz svih naprijed iznesenih razloga ovaj sud je, na osnovu člana 328. ZKP FBiH, donio presudu kojom je žalbe kantonalnog tužitelja iz Mostara i branitelja optuženog, odbio kao neosnovane i potvrdio prvostepenu presudu.

Zapisničar

Senida Kurtović

Predsjednica vijeća

Sonje Radošević

DNA!

1. Predmet iskazati završenim,
2. Cio spis uz dopis sa dovoljnim brojem primjeraka naše odluke dostaviti Županijskom/Kantonalnom sudu u Mostaru
3. Dopis uz primjerak naše odluke dostaviti Federalnom tužiteljstvu Sarajevo, na broj T07 0 KTRZZ 0012800 22 2
4. P/O spis a/a.

Sudija izvjestitelj

Sarajevo, 18.12.2023. godine

Ismeta Mujanović